

Dødsromantikeren

Det vakre og det stygge kan være banalt på hver sin måte. Men i mellomsjiktet finnes det et rom, et dualitetens rom. Det er i dette rommet kunstneren **Steinar Jakobsen** hører hjemme.

TEKST: ANDORA HYLLAND / FOTO: ANNE VESAAS

På lerretene males hverdagslige situasjoner, urbane landskap og intime øyeblikk som alle er svøpt i et slør av vemodig ettertenksomhet. De melankolske motivene lades likevel med liv i form av elektriske neon-nyanser i rosa, grønn og oransje som Jakobsen tilfører bildene sine.

Helt siden gjennombruddet på 90-tallet har Jakobsen blitt beskrevet som en av Norges mest fremtredende fotorealister. Det er enkelt å forstå hvorfor. På de høye, ellers nakne veggene i atelieret på Carl Berners plass i Oslo henger store lerreter i det karakteristiske billedspråket. På et av lerretene strener en kvinne av gårde på en flyplass med kofferten på slep. Idet Jakobsen forsvinner ut på kjøkkenet for å se om kaffen er klar (det er den ikke), våger jeg meg bort for å studere bildet på nært hold. Det er først når nesetippen er noen centimeter fra bildet at det i det hele tatt er mulig å se at det er penselstrøk og ikke et fotoapparat som har sørget for motivet.

– Det er mange som tror jeg er fotograf, og at jeg maler på fotografier. Det stemmer ikke. Det er bare det at jeg er så sykt flink til å male. Nei da, jeg bare tuller, sier han, og en svært smittende latter fyller rommet.

Til å være en kunstner med en selverklært fascinasjon for tragedie, smerte og død er det en svært lystig og spøkefull mann som vennlig peker mot en av de to lenestolene ved vinduet før han setter to

flasker Farris på bordet. Stemningen er tilbake-lent, og vi suser gjennom oppveksten i Oslo, Sverige og Nord-Norge, tegnegleden som barn og at han ikke kommer fra en kunstnerfamilie. Han husker godt øyeblikket han først fattet en seriøs interesse for kunstnertilværelsen.

– Det er alltid et lite mirakel når noen ser deg for den du er, og alt med ett faller på plass. Jeg husker godt en episode fra ungdomsskolen. På den tiden tegnet jeg ustanselig, og en dag spurte en av de flinke elevene på første rad: «Hvorfor må ikke Steinar gjøre lekser?» Da svarte læreren min: «Steinar er annerledes. Han skal bli billedkunstner.» Den anerkjennelsen opplevdes mer som forventning enn som smiger, og jeg begynte plutselig å kreve mer av meg selv.

Gradvis innså han at det var kunstner han skulle bli. Til å begynne med kostet det ham lite å holde på med kunsten, men etter hvert som han ble eldre, ble det vanskeligere og vanskeligere. Men det gjør ikke noe, forsikrer han. Han trives nemlig godt i det rommet hvor ting er veldig vanskelig. Han trenger å måtte slåss litt hver dag. På kjøkkenet piper kaffekjelen.

– Jeg håper ikke den er for sterk for deg, sier han, idet han vender tilbake til rommet med det som viser seg å være kruttsterk kaffe i krus med mummitrollmotiv.

Steinar Jakobsen er utdannet ved Oslo Tegne- og →

Jeg har aldri greid å slå meg til ro med at én gruppe mennesker, og den gruppen alene, er mennesker jeg trives best med. Hverken politisk, kunstnerisk eller religiøst. Jeg er ganske splittet, og det synes helt sikkert i bildene mine også.

STEINAR JAKOBSEN

Maleskole og Statens kunstakademi, og med et mastergradsstipend flyttet han til New York i 1995.

– Det finnes en type mennesker som drømmer om å reise til New York, og jeg var en av dem. Jeg liker tempoet. Det er overfladisk, og til tider voldsomt. New York er frigjørende ved at stedet er lite fordomsfullt, sier han og nipper til drikken sin.

– Samtidig husker jeg godt at jeg kom hjem til Norge en sommer og satte meg ned med en god venn. Jeg spurte ham hvordan det gikk, og han svarte: «Steinar, det går helt jævlig». Da merket jeg plutselig at jeg ble glad. Jeg satte pris på ærligheten, og det gikk opp for meg at jeg savnet det norske tungsinnet.

Han lever i spennet mellom to verdener. Samtidig som han er veldig glad i overfladiske mennesker, forelsker han seg fullstendig i det han kaller *de mørke, fine sjelene*.

– Jeg har aldri greid å slå meg til ro med at én gruppe mennesker, og den gruppen alene, er mennesker jeg trives best med. Hverken politisk, kunstnerisk eller religiøst. Jeg er ganske splittet, og det synes helt sikkert i bildene mine også.

Helt siden akademitiden har Jakobsen jobbet tett opp mot et fotobasert uttrykk. Han jobber alltid med oljemaling på lerret etter å ha eksperimentert med å arbeide på pleksiglass og aluminium tidligere. Med årvåkent blikk lar han seg inspirere av mennesker han får øye på, for eksempel på sykkelturen til og fra atelieret. Kameraet på telefonen har han alltid parat, og det er ofte disse bildene han jobber ut fra.

– Det å bruke fotografi synes jeg er ganske interessant. Fotografier har en sånn voldsom gjenkjennelighet. Vi er vant til å se fotografier, fotografier er for meg et verktøy jeg bruker for å lokke publikum nærmere bildene mine.

Et raskt blikk på lerretene som henger fremme på veggen: én detalj ved de nyeste bildene peker seg ut.

– Så godt som alle skikkelsene i bildene dine vender ryggen til?

Han smiler.

– Godt observert. Det speiler nok mye av den jeg er. Noe ved meg er tilbaketrukkent og mørkt. Det er grunnen til at jeg sjelden maler ansikter. Portretter kan lett bli private, og det forsøker jeg å unngå. Det figurative uttrykket kan lett bli litt svett, og derfor velger jeg å frigjøre meg fra akkurat den problemstillingen. Jeg fokuserer heller på stemninger. For meg er det viktig at folk kan sette seg inn i bildet.

– Hender det noen gang at du blir stående fast med et bilde?

– Å, ja. Hver dag. Men det synes jeg på en måte er fint. Det hadde vært kjedelig hvis alt fungerte med én gang. Hvis en føler at ting kommer veldig lett til seg, befinner man seg ofte i et middelmådig landskap. Det er verdifullt å måtte kjempe for ting. Neste spørsmål!

Denne høsten er Jakobsen aktuell med ny separatutstilling på Galleri K. I utstillingen *From Safety to Where?* lover han å vise oss et forsøk på å finne poesi i det hverdagslige. Skjønt, det hverdagslige har vært alt annet enn hverdagslig det siste halvannet året.

– På grunn av pandemien befinner vi oss plutselig alle i dette rommet hvor vi sitter og tenker på døden, og denne utstillingen speiler den tilstanden veldig mange mennesker er i nå. Plutselig har døden blitt et aspekt inne på Kiwi eller på 21-bussen. Døden er plutselig overalt, og det er fascinerende.

Han har alltid vært opptatt av døden, nærmere bestemt døden i møte med det vakre. Uten det vakre er ikke døden så interessant. Den kan lett bli banal, og det gir ham en vond smak i munnen. Den må skjules, og det beste er å skjule den i noe vakert. Døden blir en bittersøt ettersmak.

– Som i bildet bak deg, sier han, og gestikulerer mot et stort lerret fylt av mennesker på vei til å stige om bord i et fly.

– Det er noe urovekkende over det å fly. Det preges av en følelse av spenning, glede og frykt. Du →

mister friheten, og det finnes et underliggende usikkerhetsmoment knyttet til hvorvidt du kommer levende frem til destinasjonen din, eller om du ender i paradiset. Eller helvete, for den saks skyld. Er det forresten greit at jeg røyker?

Han reiser seg og stiller seg ved vinduet før han tenner en sigarett.

– Jeg liker å fylle søte, sedvanlige hverdagsmotiver med et hint av «og så skal de dø», fortsetter Jakobsen, og nok en gang fyller latteren rommet.

– *Hvordan er det for deg å gi fra deg bildene dine for at de skal stilles ut?*

Sigaretten gløder idet han tar et nytt drag. Han tenker seg om et øyeblikk, og han er myk i stemmen når han til slutt svarer:

– Det er en veldig rar følelse. Man er så nervøs, og man er så sårbar. Samtidig som at man er så stolt. Det å stille ut bilder er befriende, sårbart og helt nakent.

Sigaretstumpen presses ned i askebegeret på bordet før han setter seg til rette i stolen igjen.

– Likevel, når en har det bra med seg selv og hvem man er i sitt eget liv, tror jeg en bedre tåler at noen der ute ikke liker arbeidene dine. Eller den du er. Selvsagt kan jeg bli såret og lei, men jeg tåler det.

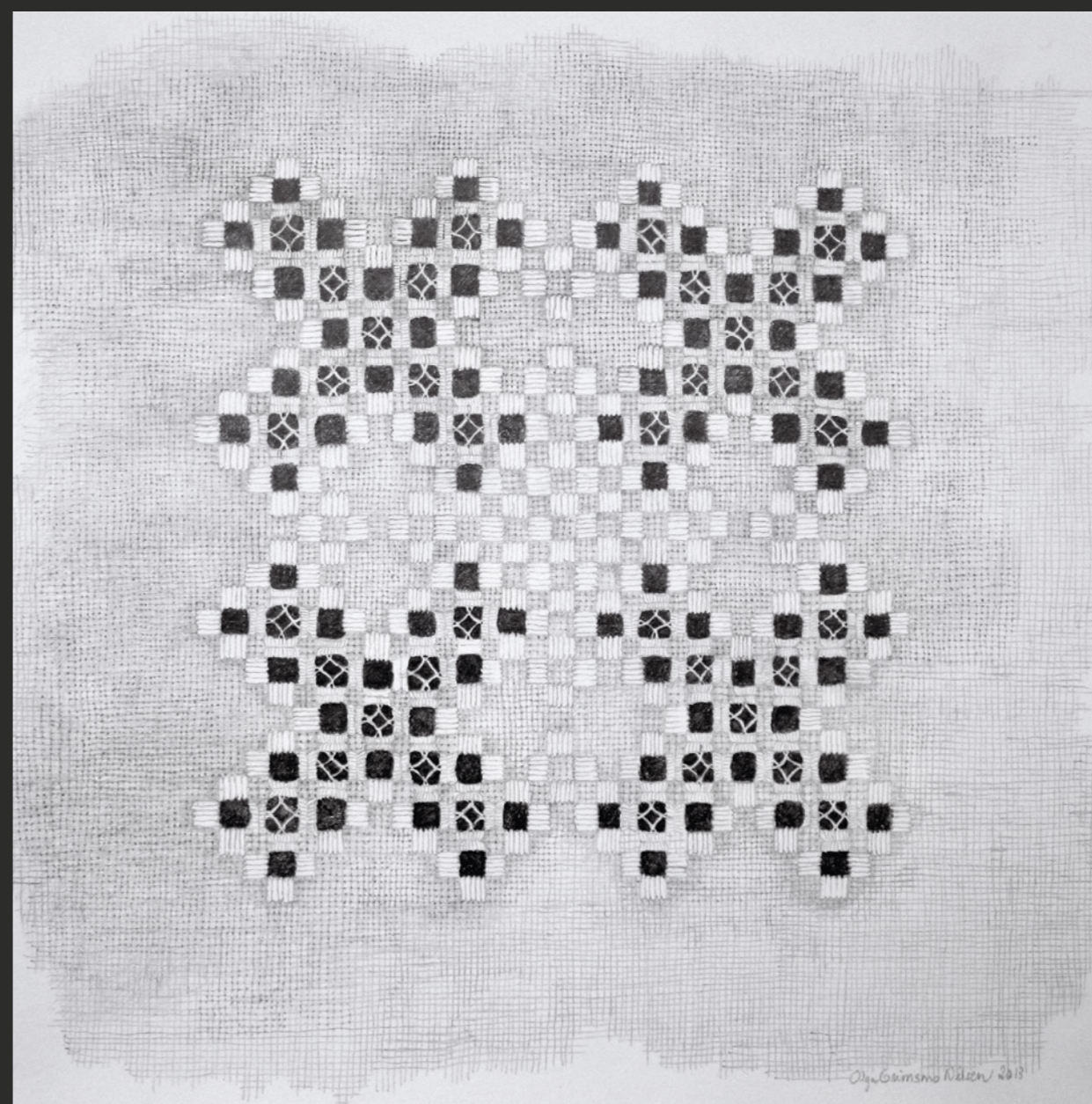
Jeg prøver ikke å arrangere en fest der alle er invitert. Ikke alle er nødt til å komme, fortsetter han, før han tenner en ny sigarett.

Det kreves mot for å kunne la seg selv feile. Han innrømmer at det er noe han har blitt flinkere til de siste årene.

– Det er ikke slik at jeg prøver å gjøre ting som ikke funker. Det jeg lager blir bare bedre og bedre, sier han spøkefullt.

– Jeg tror bare at jeg tåler bedre å feile nå. Tidligere var jeg veldig opptatt av å være flink, men jeg er ikke så opptatt av det lenger. Det har nok med trygghet å gjøre. Og så handler det om å slippe taket. Innse at ting aldri egentlig blir bra nok, og at det er det aller beste ved å skape. ☺

*Aktuell med utstillingen **From Safety to Where?** på Galleri K i Oslo 15. oktober–14. november.*

Blyant på papir, 2013

«Livshistorie I»

Olga Grimsmo Nilsen

Atelier Olga
Vragesløyfen 15
4625 Flekkerøy
tlf: 99 53 88 60

Instagram: @olgaelsegrimsmo
Facebook: Atelier Olga
olga.grimsmo.nilsen@gmail.com
www.atelierolga.no

ATELIER
OLGA